

Domov>Denarni zahtevki>Insolventnost/stečaj

Na področju civilnega pramosodja se bodo postopki, ki še potekajo, in postopki, ki so se začeli pred koncem prehodnega obdobja, nadaljevali po pravu EU. Evropski portal e-pravosodje bo na podlagi vzajemnega priznavanja ohranil informacije, povezane z Združenim kraljestvom, do konca leta 2024.

Insolventnost/stečaj**Škotska****1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?**

Člen 1 škotskega zakona o stečaju iz leta 2016 (Bankruptcy (Scotland) Act 2016) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 2016**) določa, da se lahko „premoženje dolžnika [...] sekvestrira“. To pomeni, da se lahko postopek zaradi insolventnosti uvede zoper različne subjekte, ki so v zakonu iz leta 2016 opredeljeni kot „dolžnik“. Ti subjekti so še živeči dolžnik, pokojni dolžnik ali upravitelj njegove zapuščine ali oseba, ki je lahko imenovana za upravitelja zapuščine pokojnega dolžnika, skrbniški sklad, družba z neomejeno odgovornostjo (vključno z razpuščeno družbo), komanditna družba (vključno z razpuščeno družbo) v smislu zakona o komanditnih družbah iz leta 1907 (Limited Partnerships Act 1907), subjekt s pravno osebnostjo ali subjekt brez pravne osebnosti.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko v skladu z zakonom o insolventnosti iz leta 1986 (Insolvency Act 1986) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1986**) uvede tudi zoper družbe (registrirane ali neregistrirane).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi osebne insolventnosti se lahko uvede bodisi na predlog dolžnika (tudi v okviru postopka minimalnih sredstev (minimal asset process)) bodisi na predlog upnika pri grofijskem sodišču. Dolžnik lahko tudi sklene prostovoljni sporazum z upniki (trust deed), ki je prostovoljna oblika postopka zaradi insolventnosti med posameznikom in njegovimi upniki.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede zoper še živečega dolžnika na njegov predlog, če:

skupni znesek njegovih dolgov (vključno z obrestmi) na datum vložitve predloga znaša najmanj 3 000 GBP;

v obdobju petih let, ki se konča na dan pred datumom vložitve predloga dolžnika, zoper dolžnika ni bil izdan sklep o insolventnosti;

je dolžniku svetoval finančni svetovalec;

je dolžnik predložil izjavo o zavezah (statement of undertakings) (vključno z zavezo, da bo upravitelju premoženja (trustee) po razglasitvi insolventnosti plačal znesek, določen z uporabo skupnega finančnega orodja (common financial tool));

je dolžnik „očitno insolventen“ ali mu je bilo v predpisanem roku izdano potrdilo o insolventnosti njegovega premoženja ali je sklenil prostovoljni sporazum z upniki, ki zaradi ugovorov ali nestrinjanja upnikov ni zaščiten sporazum (protected trust deed),

ter za namene predloga dolžnik ni „očitno insolventen“ samo zato, ker je sklenil prostovoljni sporazum z upniki ali je upnikom poslal določeno obvestilo.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko nadalje uvede zoper še živečega dolžnika na podlagi njegovega predloga, vendar v okviru „postopka minimalnih sredstev“, za kar veljajo nekatera merila. Ta merila so:

s skupnim finančnim orodjem je bilo ocenjeno, da dolžniku ni treba prispevati v svojo stečajno maso, ali pa je dolžnik vsaj šest mesecev prejemal predpisano plačilo, pri čemer se je to obdobje končalo z dnem vložitve predloga;

skupni znesek dolžnikovih dolgov (vključno z obrestmi) na datum vložitve predloga znaša najmanj 1 500 GBP, vendar največ 17 000 GBP;

skupna vrednost dolžnikovih sredstev na datum vložitve predloga na presega 2 000 GBP;

vrednost posameznega dolžnikovega sredstva ne presega 1 000 GBP;

dolžnik ni lastnik zemljišča;

dolžniku je bilo izdano potrdilo o insolventnosti njegovega premoženja;

v obdobju desetih let, ki se konča na dan pred dnevom, ko dolžnik vloži predlog, zoper dolžnika ni bil izdan noben sklep o insolventnosti na podlagi predloga, ki ga je dolžnik vložil v okviru postopka minimalnih sredstev, in

v obdobju petih let, ki se konča na dan pred dnevom, ko dolžnik vloži predlog, zoper dolžnika ni bil izdan noben sklep o insolventnosti na podlagi predloga, ki ga je dolžnik vložil drugače kot v okviru postopka minimalnih sredstev, ali predloga za njegovo insolventnost.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko zoper še živečega dolžnika uvede tudi na predlog upravičenega upnika (ali upravičenih upnikov), če je dolžnik „očitno insolventen“ in je upravičeni upnik dolžniku največ 12 tednov pred vložitvijo predloga zagotovil sveženj z nasveti in informacijami o dolgovih (debt advice and information package, v nadaljnjem besedilu: **DAIP**). DAIP pomeni DAIP iz člena 10(5) škotskega zakona o poplačilu dolga in rubežu iz leta 2002 (Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 2002**).

Upravičeni upnik (kot je naveden zgoraj) je upnik, ki je na datum vložitve predloga (oziroma na datum vložitve predloga dolžnika) upnik dolžnika v zvezi z likvidnimi ali nelikvidnimi dolgovi, ki niso pogojni ali prihodnji dolgovi ali zneski, ki jih je treba plačati na podlagi odredbe o zaplombi, ne glede na to, ali so zavarovani ali nezavarovani, in ki znašajo (ali en sam dolg znaša) najmanj 3 000 GBP. Upravičeni upniki pomenijo upnike, ki so na navedeni datum upniki dolžnika v zvezi s takimi dolgovi, kot so navedeni zgoraj in ki skupaj znašajo najmanj 3 000 GBP.

Ker je izraz „očitno insolventen“ del meril, ki morajo biti izpolnjena, da bi lahko dolžnik vložil predlog za svojo insolventnost ali kadar upnik vloži predlog za dolžnikovo insolventnost, je pomembno razumeti, kaj ta izraz pomeni. Očitna insolventnost na Škotskem je ugotovljena, kadar:

je dolžnikovo premoženje razglašeno za insolventno ali je razglašen njegov stečaj v Angliji ali Walesu ali na Severnem Irskem ali

je dolžnik, ki ni oseba, za premoženje katere trenutno velja sodna prepoved razpolaganja s premoženjem, ki je pridržana na podlagi ustreznega pooblastila za pridržanje ali za katero velja odredba o zaplombi ali obremenitvi, svoje upnike pisno obvestil, da je prenehal plačevati svoje dolgove v okviru običajnega poslovanja, ali

se je zoper dolžnika začel postopek v glavni stvari v državi članici, ki ni Združeno kraljestvo;

dolžnik sklene prostovoljni sporazum z upniki;

se po vročitvi ustrezno izvršenega naloga za plačilo dolga dolžniku rok za plačilo izteče, ne da bi bilo plačilo izvedeno (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplombi ali obremenitvi);

je bodisi za plačilo bodisi za zavarovanje izdan sklep o prisoditvi katerega koli dela dolžnikovega premoženja (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplombi ali obremenitvi);

dolžnik plačuje dolg, ugotovljen s sklepom ali dokumentom o dolgu (kot je opredeljen v členu 10 zakona iz leta 2002), na podlagi programa za odplačilo dolga iz dela 1 navedenega zakona in je program preklican (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplombi ali obremenitvi);

je upnik dolžnika v zvezi z likvidnim dolgom, ki znaša (ali likvidnimi dolgovi, ki skupaj znašajo) najmanj 1 500 GBP, dolžniku z osebno vročitvijo po sodnem izvršitelju v predpisani obliki vročil zahtevo, da bodisi plača dolg (ali dolgove) ali zagotovi zavarovanje za njegovo (njihovo) plačilo, in dolžnik v treh tednih po datumu vročitve zahteve ni izpolnil zahteve ali s priporočeno pošiljko sporočil upniku, da zanika obstoj dolga ali da je treba znesek, ki ga upnik terja kot dolg, nemudoma plačati.

Postopek zaradi insolventnosti zoper še živečega dolžnika lahko uvede tudi začasni upravitelj ali likvidacijski upravitelj države članice, imenovan v postopku v glavni stvari.

Upravitelj premoženja, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, lahko postopek zaradi insolventnosti zoper še živečega dolžnika uvede, če in samo če dolžnik ni izpolnil obveznosti, ki mu je naložena na podlagi navedenega sporazuma in bi jo lahko razumno izpolnil, ali navodila ali zahteve, ki mu ga je razumno dal oziroma mu jo je naložil upravitelj premoženja za namene navedenega sporazuma, ali če upravitelj premoženja v svojem predlogu izjavi, da bi bilo za upnike najbolje, da se izda sklep o insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti se poleg tega lahko uvede zoper pokojnega dolžnika na predlog upravičenega upnika (ali upravičenih upnikov) pokojnega dolžnika, začasnega upravitelja, likvidacijskega upravitelja države članice, imenovanega v postopku v glavni stvari, ali upravitelja premoženja, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki. Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede tudi zoper pokojnega dolžnika na predlog dolžnika, ki ga vložijo upravitelj njegove zapuščine ali oseba, ki je lahko imenovana za upravitelja njegove zapuščine.

Da bi dolžnik sklenil prostovoljni sporazum z upniki, mora biti najkrajše obdobje odplačevanja 48 mesecev, razen če se ne doseže dogovor o drugačni ureditvi. V skladu s prostovoljnim sporazumom z upniki mora posameznik v času trajanja sporazuma tudi plačevati določen znesek na mesec. Vendar pa prostovoljni sporazum z upniki ne zavezuje nobenega upnika, ki se ne strinja z njegovimi pogoji; da bi ta sporazum postal zaščiten, morajo minimalni dolgovi znašati 5 000 GBP.

Postopki zaradi insolventnosti podjetja na Škotskem so lahko likvidacija (prostovoljna ali s sklepom sodišča), reorganizacija (dogovor o prostovoljni poravnavi družbe (company voluntary arrangement) ali upravljanje družbe (administration)) ali prisilna uprava. Upravljanje družbe se lahko uporabi tudi kot postopek za prenehanje družbe in ne pomeni strogo postopka reorganizacije.

Kateri koli (zasebni ali javni) upniki lahko pri sodišču vložijo predlog za prenehanje družbe (prisilna likvidacija) ali njen prevzem v upravljanje, medtem ko se lahko družba sama odloči za prenehanje (prostovoljna likvidacija, ki je lahko solventna ali insolventna, pri čemer se solventnost oceni glede na sposobnost poplačati vse dolgove v 12 mesecih). Tudi družba lahko pri sodišču vložijo predlog za prenehanje. Poleg tega lahko predlog za prenehanje družbe pri sodišču vložijo minister (Secretary of State), če je to v javnem interesu. Za take družbe ni nujno, da so insolventne.

Prisilna likvidacija lahko temelji na nezmožnosti plačevanja dolgov družbe (insolventnost), to nezmožnost pa je treba dokazati z neizpolnjeno zakonsko zahtevo za plačilo ali neizpolnjeno sodbo. Sodišče lahko tudi zahteva, da se zoper družbo začne postopek likvidacije, ker je to pošteno in pravično. Sodišče lahko kadar koli po vložitvi predloga (s strani katere koli stranke) za prisilno likvidacijo pri sodišču imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja. Taka imenovanja se običajno opravijo zaradi zaščite premoženja družbe pred narokom za prenehanje družbe. Pooblastila začasnega likvidacijskega upravitelja so določena v sklepu, s katerim je imenovan.

Da se lahko v zvezi z družbo začne postopek upravljanja družbe, mora biti insolventna ali biti verjetno, da bo postala insolventna. V sodni praksi je bilo ugotovljeno, da „verjetno“ v tem smislu pomeni bolj verjetno kot ne. Družba ali njeni direktorji lahko imenujejo upravitelja, imenuje pa ga lahko tudi imetnik spremenljivega zavarovanja (taka imenovanja se opravijo zunaj sodišča).

Dogovor o prostovoljni poravnavi družbe lahko predlaga družba. Za to ni treba, da je insolventna. Tak dogovor lahko predlaga tudi nosilec funkcije v postopku likvidacije ali upravljanja družbe (če se je kateri od navedenih postopkov že začel).

Kakor hitro se začne postopek (odločitev družbe o prenehanju, sklep sodišča o upravljanju družbe ali likvidaciji ali vložitev obvestila o imenovanju upravitelja pri sodišču (kadar se imenovanje ne opravi s sklepom sodišča)), lahko nosilec funkcije ukrepa.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Celotno dolžnikovo premoženje, z nekaterimi izjemami, se na datum insolventnosti prenese na upravitelja premoženja in je del stečajne mase. Upravitelj premoženja pridobi pravico do upravljanja premoženja, dolžniku pa se ta pravica odvzame. Upravitelj premoženja pridobi tudi pravico do premoženja, ki dolžniku pripade po datumu sekvestracije, vendar pred dolžnikovo razbremenitvijo obveznosti. Celotno premoženje dolžnika ne vključuje obresti kot najemnika na podlagi najemnega razmerja, ki je dolgoročno najemno razmerje za nedoločen čas (assured tenancy) v smislu dela II škotskega stanovanjskega zakona iz leta 1988 (Housing (Scotland) Act 1988) ali zaščiten najemno razmerje (protected tenancy) v smislu škotskega zakona o najemu iz leta 1984 (Rent (Scotland) Act 1984), v zvezi s katerim ni mogoče na podlagi nobene določbe dela VIII navedenega zakona kot pogoj za izročitev zakonito zahtevati nikakršne premije, ali škotsko zagotovljeno najemno razmerje (secure tenancy) v smislu škotskega stanovanjskega zakona iz leta 2001 (Housing (Scotland) Act 2001).

Premoženje, ki se ne prenese na upravitelja premoženja, vključuje kakršno koli premoženje zunaj stanovanjske hiše, v zvezi s katerim rubež na podlagi člena 11(1) zakona iz leta 2002 ni dopusten, ali kakršno koli premoženje v stanovanjski hiši, ki ni nebitveno sredstvo za namene dela 3 zakona iz leta 2002. Izključeno je tudi premoženje, za katero dolžnik skrbi za katero koli drugo osebo. Prav tako, če dolžnik v okviru postopka minimalnih sredstev razumno zahteva uporabo vozila, se vozilo v lasti dolžnika, katerega vrednost ne presega 3 000 GBP, ne šteje za premoženje.

Prenos dolžnikovega premoženja na upravitelja premoženja ne vpliva na hipotekarno pravico lastnika zemljišča.

Upoštevat je treba, da določbe o prenosu ne vplivajo na pravico morebitnega zavarovanega upnika, ki ima prednost pred pravicami upravitelja premoženja. V prostovoljnem sporazumu dolžnika z upniki se premoženje dolžnika prenese zaradi upravljanja v korist upnikov in plačila dolgov, čeprav lahko dolžnik prenese samo premoženje, ki ga je mogoče prostovoljno prenesti. Če prostovoljni sporazum dolžnika z upniki postane zaščiten, zakon iz leta 2016 vsebuje določbe o dogovoru v zvezi z dolžnikovo dedno lastnino.

V primeru insolventnosti podjetja je v postopek zaradi insolventnosti vključeno vse premoženje, ki ga ima družba v lasti kjer koli po svetu. Izraz „premoženje“ je v pravu opredeljen široko.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Upravitelj premoženja v primeru osebne insolventnosti ali prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki (ali kateri koli nosilec funkcije) mora biti usposobljen upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti. Pomen upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti v smislu zakona iz leta 1986 je enak na Škotskem, v Angliji in Walesu. Če oseba, razen stečajnega upravitelja (Accountant in Bankruptcy), na Škotskem deluje kot upravitelj premoženja, ne da bi bila usposobljen upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti, je to kaznivo dejanje.

Upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti mora biti fizična oseba. Dovoljenja za upravitelje v postopkih zaradi insolventnosti lahko izda le strokovni organ, ki ga za to pooblasti minister. Kandidat mora za pridobitev dovoljenja opraviti izpite in imeti določeno število ur praktičnih izkušenj s primeri insolventnosti.

Pri vsaki osebni insolventnosti obstaja upravitelj premoženja, katerega splošne naloge so:

izterjati, upravljati in unovčiti dolžnikovo premoženje, ne glede na to, ali je to na Škotskem ali drugje;

razdeliti stečajno premoženje med dolžnikove upnike v skladu z njihovimi zadevnimi pravicami;

ugotoviti razloge za dolžnikovo insolventnost in okoliščine, povezane z njo;

ugotoviti stanje dolžnikovih obveznosti in sredstev;

med opravljanjem funkcije voditi register (sederunt book) za namen natančnega evidentiranja postopka sekvenciranja;

voditi redno evidenco prevzema dolžnikovega premoženja v posest, pri čemer je taka evidenca vedno, kadar je to razumno, na voljo za pregled

pooblaščenec (če obstajajo), upnikom in dolžniku, ter

ne glede na to, ali je upravitelj premoženja še vedno vključen v postopek zaradi insolventnosti ali ne, predložiti stečajnemu upravitelju vse informacije, ki se mu zdijo nujne za opravljanje njegovih nalog na podlagi zakona iz leta 2016.

Upravitelj premoženja pri izvajanju svojih nalog upošteva tudi nasvete, ki mu jih dajo pooblaščenca (če obstajajo).

Če upravitelj premoženja upravičeno sumi, da je dolžnik storil kaznivo dejanje v zvezi z insolventnostjo, kar zadeva njegovo premoženje, njegove odnose z upraviteljem premoženja ali njegovo ravnanje pri poslovnih ali finančnih zadevah, ali da je tako kaznivo dejanje storila druga oseba, ki ni dolžnik, pri svojih odnosih z dolžnikom, začasnim upraviteljem premoženja ali upraviteljem premoženja, kar zadeva dolžnikovo premoženje, poslovne ali finančne zadeve, upravitelj premoženja to prijavi stečajnemu upravitelju. Prav tako, če upravitelj premoženja utemeljeno meni, da je katero koli ravnanje dolžnika tako, da bi lahko privedlo do tega, da grofijski sodnik ugodno predlogu za sklep o omejitvah razpolaganja zaradi stečaja, upravitelj premoženja to prijavi stečajnemu upravitelju. Prijave so popolnoma zaupne.

Kadar je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, lahko grofijskega sodnika zaprosi za navodila v zvezi s katero koli konkretno zadevo, ki se pojavi v okviru insolventnosti.

Kadar dolžnik, upnik ali katera koli zainteresirana oseba ni zadovoljna s katerim koli dejanjem, opustitvijo dejanja ali odločitvijo upravitelja premoženja, se lahko obrne na grofijsko sodišče, grofijski sodnik pa lahko na njen predlog potrdi, razveljavi ali spremeni katero koli dejanje ali odločitev upravitelja premoženja, ali upravitelju premoženja da navodila, ali sprejme tako odredbo, kot se mu zdi primerna.

Nagrada upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki deluje kot nosilec funkcije v postopku zaradi insolventnosti podjetja, določijo upniki. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti se lahko obrne na sodišče, če meni, da je osnova za izračun nagrade, ki so jo določili upniki, prenizka. Upniki se lahko obrnejo na sodišče, če menijo, da je nagrada previsoka.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Dolg, ki nastane pred insolventnostjo, se lahko pobota s terjatvijo zoper upnika, ki nastane pred insolventnostjo. Dolg, ki nastane po insolventnosti, se lahko pobota s terjatvijo, ki nastane po insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Čeprav upravitelj premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti zastopa tako upnike kot tudi dolžnika, pa ne zastopa dolžnika v zvezi z njegovimi obveznostmi. Upravitelj premoženja kot tak s sprejetjem funkcije in prevzemom premoženja v posest ni obvezan do upnikov dolžnika pri nobenih nadaljnjih obveznostih ali pogodbah, ki se nadaljujejo po začetku insolventnosti. Vendar pa lahko upravitelj premoženja z dovoljenjem upnikov prevzame pogodbo. Pri tem bo bodisi upravitelj premoženja upnike (ali tiste, ki so dali dovoljenje) neposredno obvezal bodisi bo upravitelj premoženja osebno obvezan z razbremenitvijo upnikov. Upravitelj premoženja, ki prevzame pogodbo brez dovoljenja upnikov, je osebno odgovoren za obveznosti.

Upravitelj premoženja lahko prevzame kakršno koli pogodbo, če se šteje, da bo to koristno za upravljanje dolžnikovega premoženja, razen če je prevzem izključen z izrecnimi ali implicitnimi pogoji pogodbe.

Pri nekaterih pogodbah upravitelju premoženja ne bo treba izpolniti nobenih obveznosti in bo lahko preprosto uveljavljal koristi pogodbe, na primer plačilo. Pri drugih pogodbah bo upravitelj premoženja morda izpolnil obveznosti in izvajal pogodbo, ker bo s tem ustvarjena korist za stečajno premoženje.

Če upravitelj premoženja ne prevzame pogodbe, lahko druga stranka zahteva odškodnino kot navadni upnik v postopku zaradi insolventnosti, vendar ne, če je druga stranka po insolventnosti odpovedala pogodbo ali privolila v odpoved pogodbe, razen če ni s posebno določbo v pogodbi določeno drugače.

Pogodbena pooblastila upravitelja premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti so določena v členu 110 zakona iz leta 2016. Upravitelj premoženja mora v 28 dneh od prejema pisne zahteve katere koli stranke pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, pogodbo prevzeti ali zavrniti njen prevzem. 28-dnevni rok se lahko podaljša na podlagi predloga, vloženega pri grofijskem sodišču, če je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, ali na podlagi predloga, vloženega pri stečajnem upravitelju, če ta ni upravitelj premoženja. Zoper vse take odločitve o podaljšanju roka se lahko vložijo revizija ali pritožba. Stečajni upravitelj lahko zadevo tudi predloži grofijskemu sodniku za navodila pred sprejetjem odločitve ali izvedbo kakršne koli revizije. Če upravitelj premoženja v 28 dneh (oziroma kakršnem koli daljšem roku) ne odgovori pisno na zahtevo katere koli pogodbene stranke, se šteje, da je zavnil prevzem pogodbe.

Med insolventnostjo se lahko še naprej neprekinjeno zagotavljajo določene dobave (komunalne in komunikacijske storitve ter storitve IT, ki se štejejo za „nujne“), ne da bi bilo treba ob začetku postopka zaradi insolventnosti plačati neporavnana zaostala plačila.

V postopkih zaradi insolventnosti podjetja nosilcu funkcije v postopku zaradi insolventnosti ni treba izvajati pogodb, ki jih je sklenila družba dolžnica.

Likvidacijski upravitelj se lahko odpove nedonosni pogodbi, s čimer preneha interes insolventne osebe v zvezi s to pogodbo ali njene obveznosti iz nje (nasprotna stranka lahko prijavi terjatev v postopku zaradi insolventnosti zaradi izgubljenega dobička/škoda kot posledice insolventnosti). Dobavitelj lahko ob insolventnosti prekine pogodbo (če njihova pogodba to dovoljuje) razen za nujne dobave. Vse neplačano blago/storitve pomenijo terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Pri osebni insolventnosti lahko upravitelj premoženja na podlagi člena 109(5) zakona iz leta 2016 začne kakršen koli sodni postopek v zvezi s premoženjem dolžnika, v njem sodeluje kot nasprotna stranka ali ga nadaljuje.

Na splošno velja, da če ima oseba terjatev zoper dolžnika na datum začetka postopka zaradi insolventnosti, bo terjatev prijavila v tem postopku. Čeprav je lahko sodni postopek zoper dolžnika najustreznejši način za ugotovitev spornega dolga.

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Zoper podjetje po začetku postopka zaradi insolventnosti ni mogoče začeti sodnega postopka brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe ne more noben upnik, ki ga zavezuje pogodba, začeti sodnega postopka za izterjavo dolga (ker ga zavezuje sprejeta pogodba). Upnik po odobritvi bi lahko začel tak sodni postopek, če ne bi prejel plačila.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Dolžnik ne more začeti ali nadaljevati sodnega postopka, ki ga je upravitelj premoženja pripravljen prevzeti. Upravitelja premoženja je treba obvestiti o sodnem postopku in mu tako omogočiti, da se kot dodatna stranka vključi v sodni postopek ali v njem sodeluje kot nasprotna stranka. Vendar se lahko sodni postopek nadaljuje ne glede na položaj upravitelja premoženja.

Dolžnik lahko nadaljuje postopek, ki vpliva na osebno stanje, kot je razveza zakonske zveze, ne glede na začetek postopka zaradi insolventnosti.

Odškodninska tožba zaradi čustvenih bolečin je osebna tožba stranke, zato upravitelj premoženja nima pravice začeti postopka, čeprav lahko vloži tožbo za premoženjsko škodo ali se vključi v tožbo, s katero se zahteva odškodnina za čustvene bolečine, ali pa mora dolžnik upravitelju premoženja pojasniti izid morebitne tožbe.

Na Škotskem obstaja določba, na podlagi katere lahko dolžnik sporoči svoj namen, da bo predlagal postopek zaradi insolventnosti ali prostovoljni sporazum dolžnika z upniki, tako da zaprosi za moratorij. Značilnost moratorija je, da dolžniku zagotovi šesttedensko varstvo pred postopkom izterjave dolga. Tako se lahko sodni postopek v tem obdobju nadaljuje, preden se začne postopek zaradi insolventnosti, vendar pa postopek izterjave dolga na podlagi morebitne izdane sodbe ne bo dovoljen.

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Sodnih postopkov, ki potekajo na datum nastanka insolventnosti, ni mogoče nadaljevati brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Upnik v sodnem postopku, ki poteka ob odobritvi dogovora o prostovoljni poravnavi družbe, ne more nadaljevati takega postopka, saj ga zavezujejo pogoji navedenega dogovora (ne glede na to, ali je sam glasoval zanj ali ne).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki lahko v postopku zaradi insolventnosti sodelujejo na različne načine, vključno s skupščinami upnikov. Upravitelj premoženja mora v 60 dneh od sklepa o insolventnosti odločiti, ali bo sklical uradno skupščino upnikov ali ne. Če se skupščina skliče, lahko navozi upniki glasujejo o zamenjavi upravitelja premoženja. Če se upravitelj premoženja odloči, da ne bo sklical skupščine, lahko to zahtevajo upniki, upravitelj premoženja pa je dolžan sklicati skupščino, če to zahteva najmanj četrtina upnikov po vrednosti terjatev (glede na celotni dolg). Upniki lahko kadar koli skličejo druge sestance. Sestanek mora potekati, če ga skliče ena desetina upnikov po številu ali ena tretjina upnikov po vrednosti terjatev (glede na celotni dolg). Skupščina upnikov lahko izda navodila za upravitelja premoženja, vendar imajo upravitelj premoženja in drugi upniki pravico do pritožbe pri grofjskem sodišču. Na kateri koli skupščini upnikov se lahko izvolijo pooblaščenici. Pooblaščenici se lahko izvolijo za splošno svetovanje in nadzor v zvezi z upravljanjem stečaja, vključno z revizijami računov upravitelja premoženja. Pooblaščenici so upniki ali njihovi pooblaščeni predstavniki. Če pooblaščenici niso izvoljeni, to funkcijo opravlja stečajni upravitelj. Upravitelji premoženja morajo račune predložiti ob koncu prvega leta in nato redno do konca insolventnosti. Račune morajo revidirati stečajni upravitelj ali izvoljeni pooblaščenici. Upnikom se pošljejo kopije določitev izdatkov in nagrade upravitelja premoženja. Upniki lahko zahtevajo vpogled v račune in se lahko pritožijo zoper določitev.

Kar zadeva navadni prostovoljni sporazum dolžnika z upniki, bo ta za upnike zavezujoč samo, če so se strinjali z njegovimi pogoji, in bo postal zaščiten.

V postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko upniki v postopku sodelujejo prek skupščin upnikov in drugih postopkov odločanja. Lahko tudi oblikujejo odbor in izvolijo njegove člane. Nosilci funkcije morajo upnike redno seznanjati (vsakih šest ali 12 mesecev, odvisno od postopka) s potekom zadeve.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti upravlja stečajno maso v imenu upnikov ter je pooblaščen, da opredeli in izterja dolžnikovo premoženje, ki se prenese na upravitelja premoženja. Člen 109 zakona iz leta 2016 namreč določa, da upravitelj premoženja čim prej po svojem imenovanju in za namen izterjave dolžnikovega premoženja (ob upoštevanju člena 113 zakona o dolžnikovem družinskem domu) v posest prevzame celotno dolžnikovo premoženje, ki se prenese na upravitelja premoženja, ter vse dokumente v zvezi z dolžnikovimi sredstvi ali poslovnimi ali finančnimi zadevami, ki jih ima dolžnik ali so pod njegovim nadzorom. Upravitelj premoženja mora tudi sestaviti in voditi popis in vrednotenje premoženja, nato pa kopijo vsakega takega popisa in vrednotenja poslati stečajnemu upravitelju. Upravitelj premoženja ima tudi pravico do dostopa do vseh dokumentov v zvezi z dolžnikovimi sredstvi ali poslovnimi ali finančnimi zadevami, ki jih je poslal dolžnik ali so bili poslani v njegovem imenu tretji osebi in v roke navedeni tretji osebi, ter izdelati kopije vseh takih dokumentov. Če katera koli oseba ovira upravitelja premoženja, ki izvaja ali poskuša izvajati pooblastilo za dostop do dokumentov, lahko grofjski sodnik na predlog upravitelja premoženja navedeni osebi odredi, naj preneha ovirati upravitelja premoženja. Upravitelj premoženja lahko nadalje zahteva izročitev kakršne koli listine o lastništvu ali drugega dokumenta dolžnika, ne glede na to, da se v zvezi z listino o lastništvu ali dokumentom uveljavlja zastavna pravica, vendar brez vpliva na morebitno prednost imetnika zastavne pravice.

Ko so sredstva izterjana, mora upravitelj premoženja upravljati in unovčiti premoženje. V skladu s členom 109 zakona iz leta 2016 se upravitelj premoženja čim prej po svojem imenovanju posvetuje s stečajnim upraviteljem v zvezi z izvajanjem svojih nalog ter ob upoštevanju nekaterih izjem ravna v skladu s kakršnimi koli splošnimi ali posebnimi navodili v zvezi z njegovim izvajanjem takih nalog, ki mu jih dajo upniki, grofjski sodnik na predlog pooblaščenec ali stečajni upravitelj.

Upravitelj premoženja lahko izvaja katere koli od naslednjih nalog:

nadaljuje ali ustavi kakršno koli dejavnost dolžnika;

začne kakršen koli sodni postopek v zvezi s premoženjem dolžnika, v njem sodeluje kot nasprotna stranka ali ga nadaljuje;

ustanovi zavarovanje na katerem koli delu premoženja;

kadar je kakršna koli pravica, opcija ali drugo pooblastilo del dolžnikovega premoženja, izvede plačila ali prevzame obveznosti, da bi v korist upnikov pridobil kakršno koli premoženje, ki je predmet pravice, opcije ali pooblastila;

si izposodi denar, kolikor je to potrebno, da zaščiti dolžnikovo premoženje, in

uveljavi ali ohranja zavarovalne police v zvezi s podjetjem ali premoženjem dolžnika.

Upravitelj premoženja lahko morebitno prodajo dolžnikovega premoženja izvede z javno prodajo ali zasebnim dogovorom.

Za prodajo katerega koli dela dolžnikove zapuščine, v zvezi s katero imajo upnik ali upniki dedno zastavno listino, se uporabljajo naslednja pravila, če imajo pravice zavarovanega upnika ali upnikov prednost pred pravicami upravitelja premoženja:

skrbnik lahko navedeni del proda samo s privolitvijo vsakega takega upnika, razen če pridobi dovolj visoko ceno za poravnavo vsake take dedne zastavne listine;

ukrepanje upnika za uveljavitev zastavne listine na navedenem delu, potem ko je upravitelj premoženja upnika obvestil, da ga namerava prodati, in začetek postopka s strani upravitelja premoženja za prodajo navedenega dela, potem ko je upnik upravitelja premoženja obvestil, da namerava začeti postopek za njegovo prodajo, sta izključena;

če je upravitelj premoženja ali upnik zagotovil obvestilo (kot je navedeno zgoraj), vendar neupravičeno zavlada s prodajo, potem lahko, če to dovoli grofjski sodnik, kateri koli upnik, ki je prejel obvestilo, uveljavi svojo zastavno listino oziroma lahko upravitelj premoženja proda navedeni del.

Naloga upravitelja premoženja, da unovči dolžnikovo premoženje, vključuje prodajo dolgov, ki jih je treba vključiti v stečajno maso, z regresom zoper stečajno maso ali brez njega.

Upravitelj premoženja lahko proda vse pokvarljivo blago, ne da bi mu bilo treba upoštevati kakršna koli dana navodila, če meni, da bi upoštevanje takih navodil škodovalo prodaji.

Nedopustno je, da upravitelj premoženja ali oseba, povezana z upraviteljem premoženja, ali kateri koli pooblaščenec kupi katero koli dolžnikovo premoženje v skladu s členom 109 zakona iz leta 2016.

Upravitelj premoženja mora izpolnjevati zahteve iz člena 109(7) zakona iz leta 2016 in lahko stori vse, kar je dovoljeno s členom 109, samo če bi bilo to po njegovem mnenju v finančno korist stečajnega premoženja dolžnika in v interesu upnikov.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve upnikov v postopku zaradi insolventnosti na Škotskem so dolgovi, ki so na splošno zapadli v plačilo na datum začetka insolventnosti. Če je predlog vložil dolžnik, potem je datum začetka insolventnosti datum sklepa o insolventnosti. Če je bila insolventnost razglašena na predlog upnikov, potem je datum začetka insolventnosti datum prvega naloga za poziv dolžnika.

Izdatki in nagrada upravitelja premoženja, stroški, nastali upniku, ki je predlagal dolžnikovo insolventnost ali bil vključen v predlog, in obresti za dolgove od datuma začetka insolventnosti do poplačila dolga se prav tako plačajo iz stečajne mase (če so zbrana zadostna sredstva).

Terjatev, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče prijaviti. Upnik, katerega terjatev nastane po sekvestraciji, ima terjatev od dolžnika, ki bi lahko privedla do začetka dodatnega postopka zaradi insolventnosti. Zoper enega dolžnika lahko namreč poteka več postopkov zaradi insolventnosti.

V primeru insolventnosti podjetja se lahko v postopku zaradi insolventnosti prijavijo vsi dolgovi in obveznosti, ki jih je družba imela pred začetkom insolventnosti. Prijavijo se lahko tudi dolgovi, ki jih bo treba plačati v prihodnosti, vendar morajo biti znižani na sedanjo vrednost. Obveznosti, ki izhajajo iz določenih kaznivih dejanj (kot je promet s prepovedanimi drogami), v postopku upravljanja družbe ali likvidacije niso dokazljive. Obveznosti, ki nastanejo po začetku postopka, se obravnavajo kot „stroški“. Zanje velja lastna hierarhija plačil, vendar morajo biti vse plačane, preden se lahko denar razdeli upnikom.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Člen 122 zakona iz leta 2016 vsebuje določbe o prijavi terjatev v postopku zaradi osebne insolventnosti. Za pridobitev presoje glede upnikove pravice (če so sredstva na voljo) do deleža iz dolžnikove stečajne mase mora upnik terjatev upravitelju premoženja prijaviti najpozneje na „zadefni dan“. Zadefni dan je dan, ki je 120 dni po dnevu, ko je upnik obveščen, ali namerava upravitelj premoženja sklicati uradno skupščino, ali če upnik ne prejme nobenega obvestila, dan, ki je 120 dni po dnevu, ko upravitelj premoženja upnika pozove k prijavi terjatev.

Če upnik upravitelju premoženja prepozno prijavi terjatev (po zadefnem dnevu), lahko upravitelj premoženja v zvezi s katerim koli obračunskim obdobjem zagotovi presojo glede upnikove pravice (če so sredstva na voljo) do deleža iz dolžnikove stečajne mase, če je terjatev prijavljena najpozneje osem tednov pred koncem obračunskega obdobja in terjatve zaradi izrednih okoliščin ni bilo mogoče prijaviti pred zadefnim dnevom.

Upravitelj premoženja lahko zaradi potrditve veljavnosti ali zneska terjatve, ki jo je prijavil upnik, upnika pozove k predložitvi dodatnih dokazov. Upravitelj premoženja lahko tudi sicer k predložitvi takih dokazov pozove katero koli drugo osebo, za katero meni, da lahko predloži ustrezne dokaze. Če upnik ali druga oseba tega ne želi storiti ali zavlačuje s tako predložitvijo, lahko upravitelj premoženja pri grofijskem sodišču zaprosi za odredbo, v skladu s katero se mora upnik ali druga oseba zaradi zasebnega zaslíšanja osebno zglasiti pri grofijskem sodniku.

Upniki morajo svoje terjatve prijaviti v predpisani obliki, kot je določeno v škotski uredbi o stečaju iz leta 2016 (Bankruptcy (Scotland) Regulations 2016).

Upniki v postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko terjatev (dokazilo o dolgu) prijavijo kadar koli v postopku. Terjatev morajo prijaviti, da bi lahko glasovali na katerem koli sestanku (ali v drugem postopku odločanja) ali prejeli razdeljene deleže. Če je v postopku upravljanja družbe ali likvidacije predvidena razdelitev premoženja, bo nosilec funkcije pisal vsem tistim upnikom, ki morajo svoje terjatve še dokazati, in jih obvestil, da bo opravljena razdelitev premoženja, ter jih pozval, naj prijavijo terjatve, in določil rok, do katerega morajo to storiti, da bi bili vključeni v navedeno razdelitev. Nosilec funkcije lahko obravnava terjatve, prijavljene po tem datumu, vendar mu tega ni treba storiti. Pri prenehanju družbe na podlagi sklepa sodišča obstaja standardni obrazec, ki ga je treba predložiti za dokazilo dolgov. V nobenem drugem postopku ni standardnega obrazca, pač pa je v pravnem okviru za te postopke navedeno, kaj mora biti vključeno v dokazilo za namene razdelitve. Če upnik terjatve ne prijavi pravočasno, ne more posegati v postopek razdelitve.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni vrstni red pri razdelitvi v postopku zaradi osebne insolventnosti je:

izdatki in nagrada začasnega upravitelja premoženja pri upravljanju dolžnikove stečajne mase;

izdatki in nagrada upravitelja premoženja pri upravljanju dolžnikove stečajne mase;

če je dolžnik pokojni dolžnik, razumno nastali pogrebni stroški in stroški, razumno nastali pri upravljanju pokojnikove zapuščine;

stroški, razumno nastali upniku, ki je vložil predlog ali ki je privolil v predlog dolžnika za razglasitev dolžnikove insolventnosti;

navadni prednostni dolgovi (brez obresti, natečenih do datuma začetka insolventnosti);

sekundarni prednostni dolgovi (brez obresti, natečenih do datuma začetka insolventnosti);

navadni dolgovi;

zakonske obresti na navadne prednostne dolgove, sekundarne prednostne dolgove in navadne dolgove od datuma začetka insolventnosti do datuma poplačila dolga ter

morebitni odloženi dolgovi.

Kakršen koli presežek, ki ostane po celotnem poplačilu vseh dolgov, pripade dolžniku ali njegovim naslednikom ali prevzemnikom.

Nekatere terjatve iz delovnega razmerja se obravnavajo kot prednostne in se plačajo po plačilu stroškov postopka, vendar pred terjatvami imetnikov spremenljivega zavarovanja in nezavarovanih upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Za postopek zaradi insolventnosti se običajno šteje, da je končan, ko je upravljanje končano ter je upravitelj premoženja upnikom izplačal morebitne deleže iz stečajne mase, zaključil vse račune in bil razrešen kot upravitelj premoženja. Vendar pa je bilo v sodni praksi na Škotskem ugotovljeno, da se insolventnost nadaljuje ne glede na odpust obveznosti dolžnika in razrešitev upravitelja premoženja. To pa zato, ker se lahko postopek obnovi na podlagi predloga pri sodišču ali zdaj v nekaterih okoliščinah pri stečajnem upravitelju.

Učinek končanja postopka zaradi insolventnosti je, da je v skladu s členom 145 zakona iz leta 2016 dolžnik v Združenem kraljestvu oproščen vseh dolgov in obveznosti, za katere je bil odgovoren na datum začetka insolventnosti. Upniki torej ne morejo več zahtevati plačila teh dolgov. Vendar pa obstajajo izjeme, pri čemer dolžnik ni oproščen morebitne obveznosti plačila denarne kazni, ki jo je naložilo mirovno sodišče (ali okrožno sodišče), morebitne obveznosti na podlagi sklepa o odškodnini v smislu člena 249 škotskega zakona o kazenskem postopku iz leta 1995 (Criminal Procedure (Scotland) Act 1995) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1995**), morebitne obveznosti zasega denarnega zneska, položenega na sodišču na podlagi člena 24(6) zakona iz leta 1995, morebitne obveznosti, nastale zaradi goljufije ali zlorabe zaupanja, morebitne obveznosti plačila preživitvene ali morebitnega zneska preživitvene narave na podlagi sprejetega zakona ali pravnega predpisa ali morebitne rente, ki se plačuje ob razvezi zakonske zveze na podlagi sodnega sklepa ali na

podlagi obveznosti, ki ni preživnina ali renta, ki bi lahko bila vključena v znesek upnikove terjatve, ali preživnine za otroka v smislu zakona o podpori za otroke iz leta 1991 (Child Support Act 1991) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1991**), ki ni bila plačana za katero koli obdobje pred datumom sekvenciacije katere koli osebe, ki bi jo morala plačati, ali katerega koli delodajalca, ki jo je odtegoval ali bi jo moral odtegniti na podlagi člena 31(5) zakona iz leta 1991. Ob koncu prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki je dolžnik oproščen vseh svojih dolgov na podlagi tega sporazuma, če upravitelj premoženja meni, da je izpolnil svoje obveznosti na podlagi tega sporazuma.

Določba o prisilni poravnavi je bila na Škotskem razveljavljena v zvezi s predlogi za insolventnost, vloženi po 1. aprilu 2015, in sicer s členom 18 škotskega zakona o stečajni in svetovanju glede zadolženosti iz leta 2014 (Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014).

Obstajajo podrobna postopkovna pravila o končanju vseh postopkov zaradi insolventnosti podjetja, tako postopkov likvidacije kot tudi postopkov reorganizacije.

Za načrte reorganizacije odobritev sodišča ni potrebna, vendar se lahko oškodovana stranka obrne na sodišče, če meni, da so bili njeni interesi po nepotrebnem oškodovani.

Upniki se strinjajo s predlogi dolžnika (pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe je odobritev po vrednosti večja od 75 %) ali nosilca funkcije v postopku zaradi insolventnosti (upravljanje družbe, navadna večina ali odobritev vseh zavarovanih in večine prednostnih upnikov v primerih, ko se vračilo nezavarovanim upnikom ne zdi verjetno).

Ko je dogovor o prostovoljni poravnavi družbe odobren, zavezuje vse nezavarovane upnike na ravni predlogov.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po končanju postopka zaradi insolventnosti se lahko upniki pritožijo zoper razrešitev upravitelja premoženja, imajo pa tudi pravico vložiti predlog za ponovni začetek in obnovitev postopka.

Čprav, kot je navedeno zgoraj, končanje postopka zaradi insolventnosti in oprostitev dolžnika na splošno pomenita, da je dolžnik v Združenem kraljestvu oproščen vseh dolgov in obveznosti, za katere je bil odgovoren na datum začetka insolventnosti, pa prav tako obstajajo izjeme. Upniki imajo torej lahko še vedno pravice uveljavljati nekatere izključene dolgove, ne glede na končanje postopka zaradi insolventnosti.

Upniki lahko po končanju postopka tudi zahtevajo sredstva, ki so jim bila razdeljena (vendar jih niso unovčili).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki, nastali v postopku zaradi insolventnosti, bi se morali kriti z zbranimi sredstvi iz stečajne mase. Vendar če ni dovolj sredstev za kritje stroškov in izdatkov postopka in je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, potem se ti stroški krijejo iz državne blagajne. Če je upravitelj premoženja upravitelj v postopku zaradi insolventnosti in ne stečajni upravitelj, se lahko v okoliščinah, v katerih ni bilo zbranih dovolj sredstev za plačilo stroškov in izdatkov postopka, obrne na upnika, ki je vložil predlog, da krije morebitni primanjkljaj. Stroške in izdatke je treba plačati (iz unovčitev), preden se sredstva vrnejo upnikom.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Neupravičene odtujitve, nepošteno prednostno obravnave in drugi goljufivi posli se izpodbijajo po običajnem pravu (common law) ter v skladu s členoma 98 (11) in 99(8) zakona iz leta 2016.

Neupravičeno odtujitev s strani dolžnika lahko izpodbija kateri koli upnik, ki je upnik na podlagi dolga, nastalega na datum začetka insolventnosti ali pred njim, ali pred sklenitvijo prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki ali dolžnikovo smrtjo. Izpodbija jo lahko tudi upravitelj premoženja, upravitelj, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, oziroma sodni upravitelj (judicial factor), ki ga je imenovalo sodišče.

Neupravičena odtujitev se izpodbija, kadar je bilo z odtujitvijo preneseno katero koli dolžnikovo premoženje ali je bila katere koli terjatev ali pravica dolžnika poravnana ali odpovedana in se je zgodilo kar koli od naslednjega:

dolžnikovo premoženje je bilo razglašeno za insolventno (razen v primeru fizične osebe po njeni smrti) ali

dolžnik je sklenil prostovoljni sporazum z upniki, ki je postal zaščiten prostovoljni sporazum z upniki, ali

dolžnik je umrl in je bila v 12 mesecih po smrti razglašena insolventnost njegove zapuščine ali

dolžnik je umrl in je bil v navedenih 12 mesecih na podlagi člena 11A škotskega zakona o sodnih upraviteljih iz leta 1889 (Judicial Factors (Scotland) Act 1889) imenovan sodni upravitelj za upravljanje njegove zapuščine, zapuščina pa je bila na datum smrti povsem insolventna, in odtujitev je bila izvedena na zadevni dan.

Dan, ko je bila izvedena odtujitev, je dan, ko je odtujitev v celoti začela učinkovati, „zadevni dan“ pa pomeni, če je učinek odtujitve, da ugodnost pridobi oseba, ki je povezana z dolžnikom, dan, ki je ne več kot pet let pred datumom začetka insolventnosti, sklenitve prostovoljnega sporazuma z upniki oziroma dolžnikove smrti, ali

katera koli druga oseba, dan, ki je ne več kot dve leti pred navedenim datumom.

V primeru izpodbijanja sodišče izda sklep o razveljavitvi ali za tako vrnitev premoženja v dolžnikovo stečajno maso ali drugo odškodnino, kot je ustrezno,

vendar pa sodišče takega sklepa ne izda, če oseba, ki predlaga potrditev odtujitve, dokaže:

da so takoj po odtujitvi ali kadar koli drugič dolžnikova sredstva presejala njegove obveznosti ali

da je bila odtujitev izvedena za ustrezno plačilo ali

da je bila odtujitev:

rojstnodnevno, božično ali drugo tradicionalno darilo ali

darilo za dobroteljni namen za osebo, ki ni povezana z dolžnikom,

kar je dolžnik glede na vse okoliščine lahko razumno izvedel brez poseganja v kakršno koli pravico, pridobljeno v dobri veri, ter za vrednost od prejemnika v odtujitvi ali prek njega.

Nepoštena prednostna obravnava s strani dolžnika je predmet zakonsko predpisanega izpodbijanja. Dejanje lahko izpodbija upnik, ki je upnik na podlagi dolga, nastalega na datum začetka insolventnosti, sklenitve prostovoljnega sporazuma z upniki ali dolžnikove smrti ali pred tem datumom. Dejanje lahko izpodbija tudi upravitelj premoženja, upravitelj, ki deluje na podlagi zaščitenega prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, oziroma sodni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče. Učinek posla je moral biti, da je bila ustvarjena prednost v korist upnika, ki je v škodo vseh upnikov, pri čemer je ta prednost nastala ne več kot: šest mesecev pred insolventnostjo, sklenitvijo prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, ki je postal zaščiten, ali dolžnikovo smrtjo, pri čemer je bila v 12 mesecih po smrti zapuščina razglašena za insolventno ali je bil imenovan sodni upravitelj. Vendar pa posla ni mogoče izpodbijati, kadar je to bil posel v okviru običajnega trgovanja ali poslovanja, gotovinsko plačilo za dolg, ki je, ko je bil plačan, postal plačljiv (razen če je bil posel prikrit z namenom škodovanja vsem upnikom), posel, s katerim sta stranki prevzeli vzajemne obveznosti (ne glede na to, ali stranki svoje obveznosti izpolnita istočasno ali ob različnem času), razen če je bil posel prikrit, ali podelitev pooblastila s strani dolžnika, s katerim je tretji osebi, ki ima v posesti sredstva v lasti dolžnika, dovoljeno, da osebi, ki predlaga rubež, izplača zarubljena sredstva ali del teh sredstev, kadar je obstajal sklep za plačilo ali nalog za izterjavo dolga in je bila pred sklepom ali nalogom izvedena zamrzitev sredstev pri tretji osebi ali jima je sledilo zadržanje sredstev pri tretji osebi. V primeru izpodbijanja sodišče, če je prepričano, izda sklep o razveljavitvi ali za tako vrnitev premoženja v dolžnikovo stečajno maso ali drugo odškodnino, kot je ustrezno, če to ne posega v nobeno pravico, pridobljeno v dobri veri, ter za vrednost od upnika, v korist katerega je bila ustvarjena prednost, ali prek njega.

V postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko nosilec funkcije, če je družba tik pred formalno insolventnostjo dala prednost posameznemu upniku ali sklenila posel pod realno vrednostjo, toži prejemnika. Sodišče lahko v postopku likvidacije ali upravljanja družbe na predlog nosilca funkcije razveljavi katero koli vrsto posla in odredi, da prejemnik ponovno vzpostavi stanje, ki bi obstajalo, če se posel ne bi bil sklenjen.

Zahtevki za razveljavitev prednostnih plačil se morajo nanašati na posle, sklenjene v šestih mesecih pred imenovanjem upravitelja ali začetkom postopka prenehanja ali v dveh letih v primeru prednostnega plačila povezani osebi.

Zahtevki za razveljavitev poslov pod realno vrednostjo se morajo nanašati na posle, sklenjene v dveh letih pred navedenimi dogodki.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe, likvidacije ali prostovoljne poravnave lahko pri sodišču vloži predlog za sklep o razveljavitvi posla, s katerim so bili upniki ogoljufani. Tak predlog lahko z dovoljenjem sodišča vloži tudi žrtev posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe in likvidacije lahko vloži tudi odškodninsko tožbo zoper direktorja družbe, ki je še naprej trgoval, čeprav je vedel za insolventnost, kar je povzročilo dodatno izgubo za upnike, poslovno goljufijo ali malomarnost.

Če je pri sodišču vložen predlog za prenehanje družbe, so vsa razpolaganja s premoženjem po vložitvi predloga nična, razen če sodišče odloči drugače.

Zadnja posodobitev: 14/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.